

การศึกษาพฤติกรรมของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่
ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม
ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

The study of behavior of participation in the management of garbage waste that affects the
environment. Surrounded in Phra Khanong area, Bangkok

นางสาวเจนจิรา เพ็งพล
สาขาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Jenjira Pengpol
Industrial Management, Faculty of Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand
Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding author

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชากรในการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และ หาแนวทางและมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 1.0 และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจมากที่สุดในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย คือ ประชากรทราบว่าขยะบางส่วนที่ทิ้งไปแล้ว สามารถนำกลับมาใช้ใหม่และสามารถนำมารีไซเคิลได้ (โดยมีค่าเฉลี่ย = 3.96)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 207 คน มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 181 คน อาศัยในรูปแบบ อพาร์ทเมนท์ / หอพัก จำนวน 135 คน ประกอบอาชีพเจ้าของธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 108 คน

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลาง ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านพฤติกรรม ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน และ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

คำสำคัญ : ขยะมูลฝอย, สิ่งแวดล้อม

Abstract

This independent research have objective is to study⁽¹⁾the behavior of participation in the management of garbage waste that affects the environment⁽²⁾ study participation in garbage waste management of people waste that affects the environment and find solution in cloud measures to manage garbage waste on people that affect the environment in the Phra 2hanong distract, Bangkok by sampling 400 peoples using questionnaires as a tool for data collection questionnaires with reliability of 1.0 and content validity was checked by specialist research.

Statistic used in the analyst were percentage, Mean, Standard deviation. The study found that the greatest satisfaction in knowledge of garbage waste and garbage waste

management is that the peoples know that so of garbage that has been throw away. It can be reused and recycle (Average with 3.96)

Keyword : Garbage, Environment

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมา ยาวนานไม่ว่าจะเป็นปริมาณการผลิตขยะที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจากสถานการณ์ขยะมูลฝอยในปี 2556 มีปริมาณ ขยะมูลฝอย ถึง 26.77 ล้านตัน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเพียง 7.2 ล้านตันที่เหลือเป็นการกำจัดขยะ มูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพียง 5.1 ล้านตัน ซึ่งปัญหา ดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของประชาชน โดยขยะชุมชนที่ เกิดขึ้นสามารถจำแนกตามองค์ประกอบได้ 4 ประเภท ได้แก่ ขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไป โดยขยะแต่ละประเภทจะต้องได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการ อันประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ภายใต้หลักการ การลดปริมาณขยะและการใช้ซ้ำ (Reduce and Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) การผลิตพลังงาน (Energy Recovery) และการกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (ปิยชาติ ศิลปสุวรรณ, ฉบับที่ 7 เดือนเมษายน 2557)

เขตพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนที่มีการเจริญเติบโต ปัญหอย่างหนาแน่นคือขยะมูล ฝอย ซึ่งเป็นของเหลือทิ้งจากการใช้สอยของชุมชน ทำให้เกิดขยะมูลฝอยตกค้างเป็นจำนวนมาก แม้ทาง สำนักงานเขตพระโขนงพยายามจัดเก็บขยะมูลฝอยมาดำเนินการจัดการแล้วก็ตาม แต่ข้อมูลจากการติดตาม ตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอยของเขตพระโขนง ข้อมูลปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บจากปีงบประมาณ 2563 ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2562 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2563 (รวม 336 วัน) พบว่ามีปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น จำนวน 47,979.50 ตัน ค่าเฉลี่ยปีงบประมาณ 2563 คือ 142.80 ตัน/วัน ซึ่งบางครั้งเกิดจากการจัดการ ขยะไม่ถูกวิธี ถูกปล่อยปละละเลย ไม่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมและนำไปกำจัดอย่างเหมาะสม จะทำให้ เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก เช่น เกิดการปนเปื้อนทางน้ำและอากาศ อีกทั้งยังเป็นแหล่งแพร่เชื้อ โรคตลอดจนก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นอีกด้วย (สำนักงานสิ่งแวดล้อม, สถิติปริมาณขยะมูลฝอย ประจำปี งบประมาณ, 2563)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชากรในการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชากรที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางและมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยของประชากรที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย อาชีพ และระยะเวลาในการพักอยู่อาศัย ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

-ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ แนวคิดการศึกษาพฤติกรรมของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและ ความรู้ความเข้าใจที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

-ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร อายุตั้งแต่ 20-50 ปี ,51 ปี ขึ้นไป

-ขอบเขตด้านพื้นที่

เขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

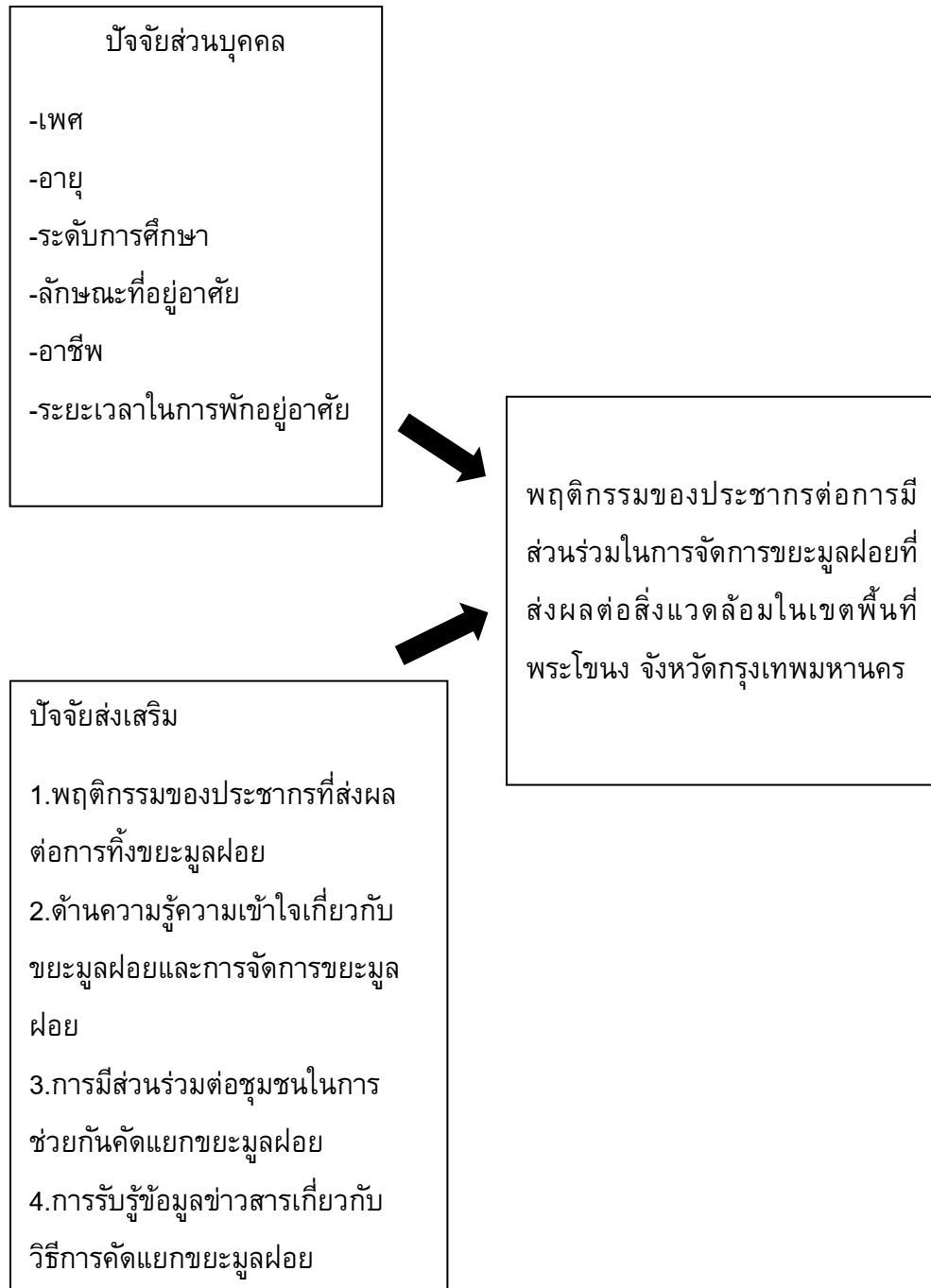
-ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือนกันยายน 2563-ธันวาคม 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบพฤติกรรมของประชากรในการจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชากรอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่พระโขนงจังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่ในเขตพื้นที่พระโขนงจังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูล ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่เขตพระโขนง เพื่อส่งเสริมให้ประชากรในเขตพื้นที่ที่มีพฤติกรรมจัดการคัดแยกขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องและเหมาะสม
4. ผลการวิจัยที่ได้มาสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในชุมชนเพื่อช่วยให้ประชากรในชุมชนตระหนักต่อสาเหตุที่เกิดขึ้น
5. ผลการวิจัยส่งผลให้ประชากรในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่พระโขนงจังหวัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากตำรา เอกสารและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

แนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์

ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นความหลากหลายด้านภูมิหลังของบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น โดยจะแสดงถึงความ เป็นมาของแต่ละบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน ในหน่วยงานหรือในองค์กรต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยพนักงานหรือ บุคลากรในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมกรรมกรแสดงออกที่แตกต่างกันมีสาเหตุมาจากความแตกต่าง ทางด้านประชากรศาสตร์หรือภูมิหลังของบุคคลนั่นเอง

แนวคิดด้านพฤติกรรมมนุษย์

พฤติกรรมของมนุษย์ หมายถึง ช่วงพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมา โดยได้รับอิทธิพลมาจาก วัฒนธรรมที่มีผลต่อทัศนคติ อารมณ์ คุณค่า จริยธรรม อำนาจ ความสามัคคี การสะกดจิต การโน้มน้าว การบังคับและพันธกรรม ซึ่งปกติพฤติกรรมของผู้คนจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีพฤติกรรมบางอย่างที่เกิดขึ้นเป็น เรื่องปกติหรือเรื่องผิดปกติที่ยอมรับได้และบางข้อมีข้อจำกัดที่ยอมรับได้ ในสังคมวิทยาบอกไว้ว่า พฤติกรรมโดยทั่วไปถือเป็นสิ่งที่ไม่มีความหมาย ด้วยเหตุนี้การกระทำจึงเป็นขั้นพื้นฐานของพฤติกรรม มนุษย์ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมเหล่านี้ไม่ควรถูกเข้าใจผิดว่าเป็นพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นการกระทำที่ ก้าวหน้ามากขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชากร

Maslow (อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์, 2527, หน้า 7-8) กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้ คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการ เกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้ เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความ สนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมโดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่ เรียกว่าลำดับขั้น ความต้องการ (hierarchy of needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจาก น้อยไปมาก

แนวคิดทางการจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยหรือของเสีย แบ่งเป็น มูลฝอยธรรมดาทั่วไป ได้แก่ มูลฝอยสด เศษอาหาร กระดาษ โฟม พลาสติก ขวด แก้ว โลหะ ฯลฯ และของเสียอันตราย ได้แก่ มูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาล กาก

สารเคมี สารเคมีกำจัดแมลง กากน้ำมัน หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ใช้แล้ว แหล่งกำเนิดของเสียที่สำคัญ ได้แก่ ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรมและพื้นที่เกษตรกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย

มาตรการการคัดแยกขยะมูลฝอยมีหลายแนวทางการที่จะเกิดประสิทธิภาพและเกิดการปฏิบัติอย่างแท้จริงต้องคำนึงถึงแนวคิดเบื้องต้นและปัจจัยเกี่ยวข้องหลายปัจจัย เช่น บริบทของชุมชนความร่วมมือของชุมชน ทัศนคติของผู้กำหนดเป้าหมายและนโยบาย มาตรการที่จะเสริมสร้างให้นโยบายไปสู่การปฏิบัติซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2554.)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยได้จัดทำแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน
2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษา และความครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา และนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach โดยผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ให้อยู่ในระดับที่มีความน่าเชื่อถือ
3. นำแบบสอบถามซึ่งมีความสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมจาก ผู้บริโภคโยเกิร์ตแบบถ้วยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)
 - 1.1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) และนำมาเสนอในรูปแบบตาราง
 - 1.2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 4 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

1.3) การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติอ้างอิง ค่าที (t-test), สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One-way ANOVA

ผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 207 คน มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 181 คน อาศัยในรูปแบบ อพาร์ทเมนต์ / หอพัก จำนวน 135 คน ประกอบอาชีพเจ้าของธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 108 คน

ผลการสรุปตามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของประชากรต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่พระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ด้านพฤติกรรม

โดยรวมระดับความพึงพอใจของประชากรในเขตพื้นที่พระโขนงต่อการทิ้งขยะมูลฝอย ด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง พบว่าพฤติกรรมของประชากรมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ท่านคัดแยกประเภทของขยะก่อนที่จะนำไปทิ้งในที่จัดเก็บมีความพึงพอใจมากที่สุด น้อยที่สุดคือ บริเวณที่พักอาศัยของท่านมีการแนะนำให้คัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง

ด้านความรู้ความเข้าใจ

โดยรวมระดับความพึงพอใจของประชากรในเขตพื้นที่พระโขนงในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย ด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ทราบว่าขยะบางส่วนที่ทิ้งไปแล้ว สามารถนำกลับมาใช้ใหม่และสามารถนำมารีไซเคิลได้ มีระดับความพึงพอใจมาก น้อยที่สุดคือ ท่านทราบเกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนนำไปทิ้ง

ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน

โดยรวมระดับความพึงพอใจของประชากรในเขตพื้นที่พระโขนงในเรื่องของการมีส่วนร่วมต่อชุมชนในการช่วยกันคัดแยกขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการมีส่วนร่วมต่อชุมชน อยู่ในระดับระดับความพึงพอใจปานกลาง มากที่สุดพบว่าเป็นความร่วมมือของประชากรในพื้นที่ก่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนได้ดีเพื่อที่จะสามารถนำมารีไซเคิลได้อย่างครบวงจร มีระดับความพึงพอใจปานกลาง น้อยที่สุดคือเจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมกับประชากรในทุก ขั้นตอนของการตัดสินใจในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยเพื่อนำข้อเสนอแนะของประชากรมาเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการกำจัดขยะ

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

โดยรวมระดับความพึงพอใจของประชากรในเขตพื้นที่พระโขนงในเรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับระดับความพึงพอใจปานกลาง พบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆของ เจ้าหน้าที่ต่อประชาชนในการจัดการขยะในพื้นที่/ชุมชน มีความพึงพอใจปานกลางมากที่สุด น้อยที่สุดคือ การให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่ต่อประชากรในพื้นที่ เกี่ยวกับการกำจัดขยะ

อภิปรายผลการศึกษา

พฤติกรรมของประชากรที่ส่งผลต่อการทิ้งขยะมูลฝอย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการทิ้งขยะมูลฝอยในเขตชุมชนพระโขนงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามรายชื่อได้ ดังนี้ ท่านคัดแยกประเภทของขยะก่อนที่จะนำไปทิ้งในที่จัดเก็บ รองลงมาคือ พฤติกรรมของท่านในการทิ้งขยะสามารถช่วยลด ลดปัญหาการเพิ่มของขยะในที่พักอาศัยได้ ท่านนำขยะบริเวณพักอาศัยกลับมาใช้ใหม่และนำกลับมารีไซเคิลอีกครั้ง และที่น้อยที่สุดคือ และท่านได้แนะนำบุคคลอื่นๆในที่พักอาศัยให้คัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์ (AR Research), Advanced Research Group Co., Ltd. เนื่องจากพฤติกรรมทางสังคมเป็นพฤติกรรมที่มุ่งเน้นเฉพาะกับคนอื่น ๆ ดังนั้น พฤติกรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ตลอดชีวิตของแต่ละคน ซึ่งรวมถึงวิธีที่พวกเขากระทำตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น พันธุกรรม บรรทัดฐานทางสังคม ความเชื่อหลัก และทัศนคติ โดยพฤติกรรมจะมีผลกระทบจากลักษณะเฉพาะของแต่ละคนมี ด้วยลักษณะต่างๆ จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และสามารถทำให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมที่แตกต่างจากแต่ละคนได้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปภาวิน เติตขุนทด (2554) เรื่องพฤติกรรมของประชากรในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะกร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือเพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะกร้อ ผลการศึกษา พฤติกรรมของประชากรในการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย ได้รับข้อมูลข่าวสาร พบว่า พฤติกรรมของประชากรในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะกร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุดคือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยในเขตชุมชนพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพึงพอใจมาก เรียงตามรายข้อได้ ดังนี้ ท่านทราบว่าขยะบางส่วนที่ทิ้งไปแล้ว สามารถนำกลับมาใช้ใหม่และสามารถนำมารีไซเคิลได้ รองลงมา ท่านทราบว่า การคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง สามารถลดปริมาณขยะได้ และง่ายต่อการกำจัด ท่านทราบว่าขยะมูลฝอยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ท่านทราบความหมายของคำว่าขยะมูลฝอยอันตรายหรือเป็นพิษ และท่านทราบเกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการคัดแยกขยะแต่ละประเภทก่อนนำไปทิ้ง สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี ของ นางสาวสิริวิมล จันทร์เพชร, 2558จัดการขยะ โดยอาศัยหลัก 5 R คือ Reduce การลดปริมาณขยะ โดยลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์สิ้นเปลือง, Reuse การนำมาใช้ซ้ำ เช่น ขวดแก้ว กล้องกระดาษ กระดาษพิมพ์หน้าหลัง, Repair การซ่อมแซมแก้ไขสิ่งของต่างๆ ให้สามารถใช้งานต่อได้, Reject การหลีกเลี่ยงใช้สิ่งที่ก่อให้เกิดมลพิษ, Recycle การแปรสภาพและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ โดยนำไปผ่านกระบวนการผลิตใหม่อีกครั้ง และประเภทของขยะ 4 ประเภท ขยะย่อยสลายได้, ขยะอินทรีย์, ขยะทั่วไป และขยะเป็นพิษ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาวพริมาดา ฉลองชัยสิทธิ์ ศึกษาเรื่องพฤติกรรมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอณศึกษา คอนโดมิเนียมเขตห้วยขวาง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะในคอนโดมิเนียม เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดการขยะในคอนโดมิเนียม เพื่อนำเสนอรูปแบบความร่วมมือระหว่างประชาชนกับกรุงเทพมหานคร ในการจัดการขยะในคอนโดมิเนียม จากผลการศึกษา พบว่า อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ต่อเดือน และระยะเวลาในการพักอาศัยในอาคาร พบว่าพฤติกรรมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอณศึกษา คอนโดมิเนียมเขตห้วยขวาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะในที่พักอาศัย รองลงมา รูปแบบ/ลักษณะของความร่วมมือ รองลงมาคือพฤติกรรมในการจัดการขยะในที่พักอาศัย รองลงมาคือการจัดการขยะของกรุงเทพมหานคร

การมีส่วนร่วมต่อชุมชนในการช่วยกันคัดแยกขยะมูลฝอย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีส่วนร่วมต่อชุมชนในการช่วยกันคัดแยกขยะมูลฝอย ในเขตชุมชนพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามรายข้อได้ ดังนี้ ความร่วมมือของประชากรในพื้นที่ก่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยในในชุมชนได้ดีเพื่อที่จะสามารถนำมารีไซเคิลได้อย่างครบวงจร รองลงมาคือ มีการประชุมเพื่อ

พิจารณาหาสาเหตุของปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของท่าน มีการวางแผน การแบ่งหน้าที่ การรับผิดชอบเพื่อช่วยในเรื่องของการจัดการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยในเขตชุมชนของท่าน การส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนสู่ชุมชนต้นแบบ และน้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมกับประชากรในทุก ขั้นตอนของการตัดสินใจในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยเพื่อนำข้อเสนอแนะของประชากรมาเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการกำจัดขยะ สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ (ยุพาพร รูปงาม , 2545, หน้า 8-9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเกิดจากแนวความคิดในการพัฒนาชุมชน คือ กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสได้แสดงทัศนะและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ ประกอบด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน (ประชาพิจารณ์) การวางแผนร่วมกัน และการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วม และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวปนัดดา อยู่คง (2560) ศึกษา เรื่อง ศักยภาพระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการของเทศบาลตำบลปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยกับการจัดการขยะในเขตชุมชนพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามรายชื่อได้ ดังนี้ การให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆของ เจ้าหน้าที่ต่อประชาชนในการจัดการขยะในพื้นที่/ชุมชน รองลงมาคือ ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะของกรุงเทพมหานครและได้ดำเนินการคัดแยกขยะตามคำแนะนำ มีการอบรม/จัดกิจกรรม เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภทให้แก่ชุมชนเพื่อส่งผลให้ประชากรเกิดการย้าคิดย้าทำ เจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ร่วมกับประชาชนเพื่อการจัดหรือลดปริมาณขยะในพื้นที่/ชุมชน เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ในการกำจัดขยะ และการให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่ต่อประชากรในพื้นที่ เกี่ยวกับการกำจัดขยะ

มูลฝอย สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์ของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) กล่าวในเรื่องของ เพศอายุ การศึกษา คือการทำให้ ค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรมของประชากรแตกต่างกันคนที่มีการศึกษาสูงจะมีความได้เปรียบมากกว่าในการเป็นผู้รับสารที่ดีเพราะเป็นผู้มีความกว้างขวางและ มีความเข้าใจได้ดีแต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ มักมีความคิดเป็นของตัวเอง ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาต่ำมักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ และสอดคล้องกับวิจัยของนาดียา กูโน, ภัทรพร อุดมทรัพย์, วรางคณา ตันทสันติสกุล (2563) การรับรู้ข่าวสารและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของประชากรในจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารและทัศนคติที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของประชากรในจังหวัดสงขลา จากผลการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง พบว่าหัวข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด คือ เมื่อท่านเห็นสื่อเกี่ยวกับปัญหาน้ำตาย ท่านตีความได้ทันทีว่าสาเหตุของการตายเกิดจากปัญหาขยะใต้ท้องทะเล รองลงมา ได้แก่ เมื่อนึกถึง “ ตูนอนดี-สแลม ” ท่านจะนึกถึงโครงการ “ ลดวันละถุง คุณทำได้ ” ที่ซีพีออลล์ได้จัดแคมเปญขึ้นให้ 7-11 รองลงมา ท่านเคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับถุงพลาสติกตามสื่อโซเชียลมีเดีย รองลงมา ท่านเคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับถุงพลาสติกตามสื่อโทรทัศน์ และเมื่อท่านรับรู้ข่าวสารเรื่องการรณรงค์เกี่ยวกับถุงพลาสติก ท่านจะมีการตีความถึงปัญหาและผลกระทบที่ตามมา โดยจากผลงานวิจัยที่ได้ศึกษาพบว่าการรับรู้ข่าวสารและทัศนคติส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติก เมื่อบุคคลเห็นถึงโทษของการใช้ถุงพลาสติก จะทำให้นักศึกษาเข้าใจถึงโทษและประโยชน์ของการใช้ถุงพลาสติก จะทำให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมลดใช้ถุงพลาสติกได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

เนื่องจากการแยกประเภทให้ถูกต้องก่อนนำไปทิ้งแล้ว ชุมชนพระโขนงก็ควรมีรถ เก็บขยะแบบแยกประเภทไว้ด้วยเช่นกันไม่ควรเก็บไปรวมกัน แม้ว่าปัจจุบันพนักงานเก็บขยะจะมีการ คัดแยกขยะก่อนที่จะใส่ไปในถังเก็บขยะของตัวรถ แต่ก็อยู่ในลักษณะของการเก็บใส่ถุงที่คล้องไว้ท้ายรถเท่านั้น ในขณะที่ตัวรถยนต์บรรทุกขยะไม่ได้มีการต่อเติมให้มีการคัดแยกขยะเป็นกรณีพิเศษ ดังนั้น การจัดซื้อจัดหาขยะในอนาคตควรจัดการให้เป็นรถแบบแยกประเภทเพื่อให้การคัดแยกมี ประสิทธิภาพต่อไป

ชุมชนพระโขนงควรประสานงานกับฝ่ายเทศบาลหรือหน่วยงานทางภาครัฐเพื่อให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการเพื่อให้ความรู้เรื่องของการคัดแยกขยะให้ถูกต้องตามประเภทอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ทั้งนี้ปัจจุบันการให้ ความรู้ของการจัดการขยะมูลฝอยยังอยู่ในวงจำกัดไม่เป็นที่กว้างขวาง

หรือผู้ที่สนใจเท่านั้นที่จะรับรู้ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ จึงต้องเน้นการเข้าไปมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่กับประชาชนตามแนวคิดที่เกี่ยวกับความร่วมมือที่นำเสนอไว้ในงานวิจัย

ควรมีการจัดแคมเปญรณรงค์เพื่อการตื่นตัวและร่วมมือกับหน่วยงานทางภาครัฐ ให้ประชากรในทุกพื้นที่ ที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่พระโขนงตระหนักถึงปัญหาและร่วมมือกันที่ปฏิบัติได้จริง ในกรณีนี้ ประชากรในเขตชุมชนพระโขนง ควรเข้าไปประสานงานกับหน่วยงานทางภาครัฐเพื่อจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนตระหนัก ถึงความสำคัญของการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อที่จะทำให้การคัดแยกขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ความร่วมมือย่อมเกิดขึ้นได้ในระดับดี หากการจัดการขยะของชุมชนพระโขนงมีศักยภาพมากขึ้นแต่หากยังไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ดีประชากรก็จะให้ความร่วมมือโดยเฉพาะการคัดแยกขยะมูลฝอยจะไม่อยู่ในขั้นที่ดีพอ

จากผลการวิจัย พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย อาชีพ และระยะเวลาการพักอาศัย ในเขตชุมชนที่ต่างกันส่งผลต่อความร่วมมือในการกำจัดขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ดังนั้นอาจจะการจัดกิจกรรมเป็น กลุ่มเพื่อกระตุ้นให้มาร่วมมือกันกำจัดขยะมูลฝอย เช่น กลุ่มสูงวัยใส่ใจคัดแยกขยะ หรือกลุ่มวัยใสใส่ใจคัดแยกขยะ ฯลฯ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือในวงกว้าง เป็นต้น ทั้งนี้กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นควรให้ประชากรมีส่วนร่วมในการคิด และควรนำองค์การพัฒนาเอกชนที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการ จัดการขยะมูลฝอยเข้ามาร่วมด้วย เพื่อให้กิจกรรมนั้นตรงกับความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่มมากที่สุด นอกจากนี้ภาคประชาสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชนมักจะมีความรู้เฉพาะทางและมีกิจกรรมเฉพาะ ด้าน เพื่อให้ประชาชนเกิดความร่วมมือกับรัฐมากขึ้นโดยเร็วที่สุดด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่มีความครอบคลุมเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการดำเนินงาน

ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อกำหนดจำกัดทางด้านขอบเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูลของผู้ศึกษา ซึ่งประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรในเขตพระโขนง จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพียงเท่านั้น

บรรณานุกรม

กิ่งแก้ว ปะติตังโฮ. (2552). *การจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลอิสาน, อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์*

- จรรยา ปานพรม. (2554). การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของ คริวเรือน, ในเขตเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ทิมนักวิจัย ด้านการจัดการของเสีย/ขยะมูลฝอย. (2554). การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน, กรุงเทพมหานคร
- พริมาดา ฉลองชัยสิทธิ์. (2558). การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดการขยะ, กรณีศึกษาคอนโดมิเนียมเขตห้วยขวาง, ปทุมธานี : สาขาวิชาการบริหารจัดการ สาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พัชรี สีโรรส. (2551). คู่มือหรือแนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐใน ระดับกระทรวงที่เป็นระดับนโยบาย, (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ),50
- ไพโรจน์ ไพบุญย์โรจน์รุ่ง. (2560). การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอย : จังหวัดจันทบุรี (ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2558-2562), นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ชำนาญการ ตำแหน่งที่ 499 ส่วนสิ่งแวดล้อม, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : จังหวัดจันทบุรี
- นาดียา กุโน, ภัทรพร อุดมทรัพย์, วรางคณา ดันทสันติสกุล. (2563). การรับรู้ข่าวสารและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของประชากรในจังหวัดสงขลา, คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ, สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: วิทยาเขตตรัง
- นัยดา เดชะ. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี, หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการ สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ปนัดดา วิเศษจนา. (2559). ศึกษาการจัดการขยะของสำนักงานเขตดินแดงกรุงเทพมหานคร, หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.), คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปนัดดา อยู่คง. (2560). ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการของเทศบาลตำบลปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก, นักศึกษาหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
- ปภาวิน เหิดขุนทด. (2554). ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ,อำเภอเทพารักษ์. จังหวัดนครราชสีมา, สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา, สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี